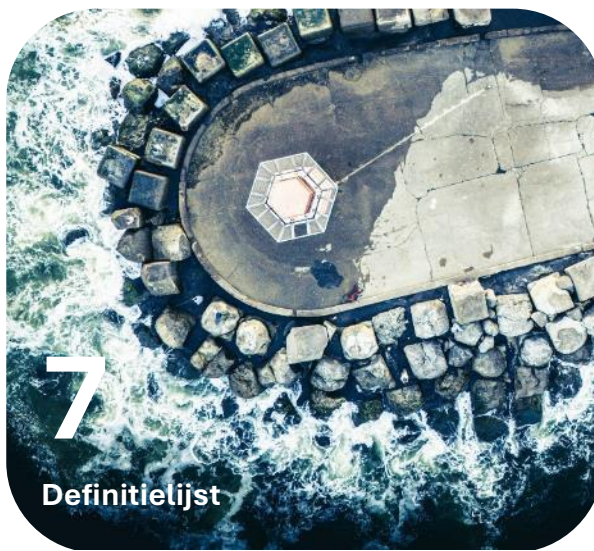

A photograph of a landscape featuring several white wind turbines standing in a lush green field. The field is rolling, with some areas appearing to be harvested or mowed. In the foreground, there are rows of green crops, possibly corn. The sky is blue with scattered white clouds. The year '2024' is overlaid in large white text on the right side of the image.

2024

Bedrijfstakpensioenfonds voor het
Schilders-, afwerkings-, & glaszetbedrijf
Jaarverslag Verantwoord Beleggen

Inhoudsopgave

1 | KERNPUNTEN & VOORUITBLIK

Kernpunten 2024

Broeikasgasreductie

30%

minder broeikasgasemissie (scope 1 & 2) van de gemeten portefeuille ten opzichte van de benchmark.

Bijdrage aan de duurzame ontwikkeldoelen waar het Fonds zich op focust.

(van de meetbare portefeuille)

€ 802 miljoen netto bijdrage

€ 1,46 miljard positieve bijdrage - € 654 negatieve bijdrage

Groene & duurzame obligaties

€ 494 miljoen

belegd in groene obligaties en duurzaamheidsobligaties via de LDI-portefeuille.

Duurzame energie

€ 45,3 miljoen

belegd in duurzame energieprojecten via de infrastructuurportefeuille.

€ 9,3 miljard

beheerd vermogen. In de **bijlagen** is een volledig overzicht van de beleggingen van het Fonds opgenomen.

Screening & uitsluitingen

Controversiële wapens

Tabak

UN Global compact schenders

Kolen

Controversiële landen

Olie uit teerzanden

....Hier wil het Fonds niet in beleggen!

Overzicht en vooruitblik

Bedrijfstakingpensioenfondsen voor het Schilders-, afwerkings-, & glaszetbedrijf (BPF Schilders, het Fonds) streeft ernaar op een duurzame manier te beleggen. Het Fonds is er van overtuigd dat dit een positieve invloed heeft op het rendement-risicoprofiel van de beleggingen. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (**MVB**) levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het realiseren van deze ambitie. Het belang dat het Fonds hecht aan MVB is echter niet alleen gestoeld op rendement en risico. Een goed pensioen gaat over meer dan alleen geld. Voor de deelnemers is naast een goede financiële toekomst, ook een goede leefomgeving van belang.

Voor u ligt het jaarverslag van BPF Schilders over maatschappelijk verantwoord beleggen, dat zoals gebruikelijk terugkijkt op 2024 en vooruitblik op wat komen gaat in 2025. Het Fonds is al goed op weg, maar ziet dat er ook nog genoeg te doen is.

Momenteel ondergaat de wereld snelle en abrupte veranderingen. Het Fonds wordt geconfronteerd met een enorm veranderende politieke wereldorde en groeiende verdeeldheid over duurzaamheid, terwijl de wereld het afgelopen jaar getuige is geweest van extreme weersomstandigheden en hun desastreuze gevolgen. De doelen van het Parijs Akkoord lijken steeds verder buiten bereik te raken.

Tegen deze achtergrond houdt het Fonds zijn hoofd koel door vast te houden aan waar het in gelooft: dat een duurzaam beleggingsbeleid een belangrijke bijdrage kan leveren aan het streven naar (maatschappelijke) waardecreatie op de lange termijn.

Klimaatprestaties

In lijn met het **klimaatakkoord van Parijs** wil het Fonds zich inzetten om de opwarming van de aarde te beperken tot +1,5°C ten opzichte van het pre-industriële niveau. Vanuit de Nederlandse invulling van het klimaatakkoord wordt de financiële sector gevraagd om hier via acties invulling aan te geven. Het Fonds wil daarom in 2050 een emissieneutrale ('**net zero**') belegger zijn. Daarvoor stemt het Fonds zijn vermogen af op een reductie van de langetermijn-CO₂-intensiteit van gemiddeld 7% per jaar.

In 2024 heeft het Fonds in lijn met voorgaande jaren verschillende acties genomen om de doelen te bereiken en uitstoot te verlagen. Een aanzienlijk deel van de stem- en engagementactiviteiten waren gericht op klimaatzaken, er wordt belegd in bedrijven die een positieve bijdrage leveren aan het klimaat via **SDG**-beleggingen en in groene staatsobligaties en er wordt niet belegd in bedrijven met substantiële negatieve activiteiten op het klimaat (kolen en teerzanden).

De aanscherping van het MVB-beleid en de KPI's

In 2024 heeft het Fonds stappen gezet in de aanscherping van het MVB-beleid en de duurzaamheidsdoelstellingen. Een belangrijk onderdeel van de toepasbaarheid is het monitoren van de duurzaamheidsdoelstellingen met behulp van KPI's.

Een KPI (Key Performance Indicator) is een meetbare waarde die inzicht geeft in de mate van realisatie en de voortgang van de duurzaamheidsdoelstellingen. Door het monitoren van KPI's kan het Fonds tijdig bijsturen en verbeteringen doorvoeren om zijn doelen te bereiken. Bovendien bieden de KPI's transparantie aan de belanghebbende. In lijn met de aanscherping van het MVB-

beleid zijn daarom ook de KPI's geëvalueerd. Het Fonds zal in 2025 een finale versie afronden. De KPI's die in 2024 van toepassing waren staan op pagina 7 van dit rapport.

Daarnaast heeft het Fonds in 2024 de risico's met betrekking tot de beleggingen gemonitord met behulp van KRI's. Een KRI (Key Risk Indicator) is een meetbare waarde die inzicht geeft in de operationele risico's van de organisatie. In het kader van **ESG**-risicobeheer worden KRI's gebruikt om materiële duurzaamheidsrisico's te meten. Deze indicatoren helpen bij het vroegtijdig signaleren van verhoogde risico's, zodat er tijdig maatregelen genomen kunnen worden om daadwerkelijke verliezen te voorkomen of te verkleinen.

Duurzame wet- en regelgeving: SFDR

De afgelopen jaren heeft het Fonds voldaan aan de SFDR-wetgeving die in 2022 werd geïntroduceerd. Als aanvulling op het reguliere jaarverslag heeft het Fonds gedetailleerde informatie verstrekt over de duurzaamheidskenmerken van de beleggingsportefeuille. Deze documentatie omvat hoe duurzaamheidsrisico's worden geïntegreerd in het beleggingsproces, de duurzaamheid van het financiële product, en de belangrijkste nadelige effecten (PAI) van de beleggingen op duurzaamheidsfactoren. Dit zal het Fonds de komende jaren ook blijven doen.

BPF Schilders neemt deel aan een groot aantal initiatieven, zoals VBDO, IMVB en het Klimaatakkoord van Parijs. Dit met het idee dat samen meer bereikt kan worden dan alleen.

We zien echter ook dat wetgeving strenger wordt en dat het fonds steeds meer rapporteert waar de deelnemer weinig voordeel van ervaart. Het Fonds blijft evalueren welke initiatieven nog steeds waarde toevoegen voor het fonds en de deelnemers.

1 | Kernpunten &
voorblik

2 | **MVB overtuigingen &
aanpak**

3 | Sturen op
broeikasgasreductie

4 | Sturen op
duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie &
actief eigenaarschap

6 | Screening &
uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

2 | MVB OVERTUIGINGEN & AANPAK

MVB overtuigingen & aanpak

MVB overtuigingen

BPF Schilders heeft een aantal beleggingsbeginselen vastgesteld. Ten aanzien van duurzaamheid is deze:

‘Een goed pensioen gaat over meer dan geld.’

Voor de deelnemers van BPF Schilders is niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een goede leefomgeving. BPF Schilders draagt met zijn beleggingsbeleid bij aan een duurzame samenleving. Hieruit volgt een aantal beleidskeuzes:

- BPF Schilders spreekt de bedrijven waarin het Fonds belegt actief aan op hun maatschappelijk gedrag via een engagement (ofwel dialoog) programma.
- Bedrijven, organisaties en landen die niet voldoen aan de minimale duurzaamheidseisen die BPF Schilders stelt, en ongevoelig blijken voor dialoog, zullen van belegging worden uitgesloten.
- Beleggingen die een duurzame samenleving bevorderen hebben de voorkeur boven vergelijkbare andere beleggingen.
- BPF Schilders selecteert vermogensbeheerders die ondertekenaar zijn van de UN Principles of Responsible Investment.
- Een deel van het vermogen van BPF Schilders wordt belegd in Nederland en draagt daarmee bij aan een sociale behoefte, wat samengaat met een financieel rendement. Het betreft hier Nederlandse hypotheek en Nederlandse huurwoningen.
- BPF Schilders is transparant over de keuzes die het fonds maakt op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en legt daarover verantwoording af.

MVB doelstellingen

Het duurzaamheidsthema Klimaat koppelt het Fonds aan de volgende duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's):

- SDG 7: Betaalbare en duurzame energie
- SDG 13: Klimaatactie

Een uitgebreide toelichting waarom het Fonds deze standpunten belangrijk vindt en hoe de interne organisatie rondom MVB is georganiseerd is te vinden in het **MVB-beleid** van het Fonds.

Op basis van de eerdergenoemde standpunten is er een tiental doelstellingen vastgelegd, ook wel MVB Key Performance Indicators (**MVB KPI's**) genoemd. Deze MVB KPI's worden gebruikt om voortgang te meten en eventueel bij te sturen indien blijkt dat dit nodig is om de doelen binnen de aangegeven tijdsperiode te realiseren. De KPI's zijn als volgt:

1. De CO2-emissie van de aandelenportefeuille dient lager te zijn dan die van de 'Climate Transition benchmark' ;
2. De CO2-emissie van de liquide beleggingen (aandelen, bedrijfsobligaties en hoogrentende waarden) dient lager te zijn dan die van de 'Climate Transition benchmark' ;
3. Het fonds heeft 25% van de infrastructuur-beleggingen in klimaatpositieve investeringen (gekoppeld aan SDG 7 of 13); en
4. Uitsluiten van beleggingen in landen die tot de slecht scorende landen (<20) behoren in de Freedom House Index. De Freedom House Index beoordeelt landen jaarlijks op basis van politieke

en burgerlijke rechten. Landen met een score lager dan 20 worden als 'Not Free' beschouwd en uitgesloten van de beleggingen.

Op dit moment (per eind 2024) worden KPI 1, 2, en 4 behaald. Doelstelling 3 ten aanzien van duurzame energie is bewust zeer ambitieus neergezet en wordt nog niet behaald, de werkelijke beleggingen dragen voor 9,6% bij aan klimaatpositieve investeringen versus de doelstelling van 25%. Het Fonds verwacht van de beheerder van de infrastructuurportefeuille een verdere verduurzaming en zullen op termijn bijsturen als deze achterblijft. Gezien de illiquide aard van deze belegging is een periode van 3 tot 5 jaar verwachting voor nodig.

MVB risicobeheercyclus

Duurzaamheid is een integraal onderdeel van de **beleggingscyclus**. Het Fonds houdt hierbij rekening met duurzaamheidsrisico's, waaronder financiële, reputationele en operationele risico's. Deze risico's worden nauwkeurig geëvalueerd en beheerd tijdens elke fase van de **risicobeheercyclus**.

Op basis van de geïdentificeerde risico's, maakt BPF Schilders gerichte beleggingskeuzes. Het streven is om te investeren in lijn met de MVB-doelstellingen en de risicotolerantie van het Fonds, met zo weinig mogelijk concessies op belangrijke beleggingsaspecten zoals rendement en diversificatie. Een verdere toelichting op de risicobeheercyclus en de risicohouding van BPF Schilders staat beschreven in het MVB-beleid van het Fonds.

MVB-instrumenten om de duurzaamheidsdoelstellingen te behalen

Om MVB-doelstellingen te behalen maakt het Fonds gebruik van de volgende instrumenten.

Sturen op duurzaamheidsthema's

BPF Schilders wil beleggen in oplossingen die positief bijdragen aan de duurzaamheidsthema's die het heeft gekozen. Dit doet het door zich te richten op beleggingen die bijdragen aan de door het Fonds gekozen SDG's en op beleggingen die een positieve impact realiseren op het duurzaamheidsthema Klimaat. Bij het selecteren van deze beleggingen kijkt het Fonds naar de volgende criteria:

- De CO₂-emissie wordt gemeten en gerapporteerd;
- De CO₂-emissie van de belegging dient in lijn te zijn met de 'Climate Transition Benchmark';
- De belegging bevat geen uitgesloten beleggingen zoals kolenmijnen; en
- De belegging verschaft kapitaal aan ondernemingen en/of projecten die in staat zijn om efficiënter met grondstoffen om te gaan, een transitie naar duurzame energie realiseren of nieuwe producten en diensten kunnen bieden.

Daarnaast wil het Fonds voorkomen dat de beleggingen negatieve impact hebben op verschillende duurzame onderwerpen. Het Fonds houdt daar rekening mee in de selectie van beleggingen en monitoren dit regelmatig.

MVB-integratie

Bij het selecteren van externe vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen houdt het Fonds rekening met hoe zij duurzaamheid in hun beleggingsproces integreren. Het is

belangrijk dat duurzaamheid een geïntegreerd onderdeel is van de aanpak van deze partijen. Daarbij wordt bijvoorbeeld gekeken of de mandaten een SFDR-classificatie van minimaal 8 hebben, gebruikmaken van **duurzame benchmarks** en/of de duurzaamheidsfocusthema's voldoende aandacht krijgen.

Actief aandeelhouderschap

Dialoog Het Fonds voert de dialoog met bedrijven en externe managers om de klimaatverandering onder de aandacht te brengen en de algemene standaarden binnen een bedrijfstak of keten te verbeteren. Voor sommige dialogen werkt het Fonds samen met andere partijen (bijvoorbeeld **Platform Living Wage Financials** en **Climate Action 100+**).

Stemrecht Het Fonds oefent zijn stemrecht uit om duidelijk te maken wat zij vindt van de manier waarop ondernemingen in de portefeuilles met MVB-kwesties omgaan. Daarbij ligt de focus op de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

Class Actions Als actieve aandeelhouder komt het Fonds samen met andere beleggers in actie bij (vermoeden van) wanbestuur, zoals fraude, corruptie en omkoping binnen een bedrijf. Het Fonds laat zich dan bijstaan door partijen die gespecialiseerd zijn in **class actions**.

Screening

De bedrijven waarin het Fonds belegt moeten voldoen aan de Global Compact Principles (**UNGCP**) en de OESO-richtlijnen. Deze richtlijnen zijn opgesteld door de Verenigde Naties en hebben betrekking op het naleven van kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en (anti-)corruptie. Indien het Fonds constateert dat een van de (sub)portefeuilles direct belegt in bedrijven die handelen in strijd met deze principes, gaat

het Fonds via de fiduciaire vermogensbeheerder in dialoog met deze bedrijven.

Uitsluitingen

Het Fonds streeft ernaar enkel te beleggen in bedrijven en/of landen die voldoen aan de MVB-overtuigingen van het Fonds. Daarom sluiten het Fonds bedrijven uit die de grootste negatieve impact hebben op het klimaat binnen hun sector. Daarnaast worden bedrijven en landen uitgesloten die betrokken zijn bij ernstige schendingen van mensenrechten en andere ethische criteria. Bij het uitsluiten van landen richten het Fonds zich op staatsobligaties en staatsgerelateerde bedrijven, maar niet op alle bedrijven binnen die landen.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

3 | STUREN OP BROEIKASGAS REDUCTIE

Onderweg naar Parijs: klimaatneutraal in 2050

Het Fonds ondersteunt de doelstelling van **het Akkoord van Parijs** om de uitstoot van schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen en daarmee de negatieve impact op het klimaat te beperken en uiteindelijk zelfs te voorkomen. De gemeten emissie wordt uitgedrukt in CO₂-equivalenten (**CO₂e**). Het Fonds richt zich op drie hoofdzaken:

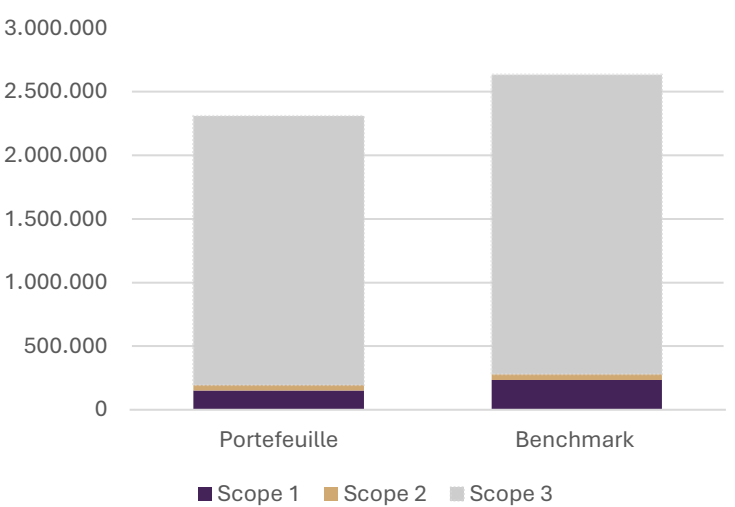
- Het reduceren van de CO₂e in de portefeuille naar net zero in 2050. Het doel is uiteindelijk klimaatneutraal te zijn;
- Inzicht hebben in de blootstelling naar mogelijke ‘**stranded assets**’; en
- Het vermijden van beleggingen in CO₂e-intensieve bedrijven zoals kolenmijnen.

De tabel en figuur op deze pagina tonen de emissie van bedrijven in de meetbare beleggingsportefeuille gedurende 2024 en laten zien hoe de portefeuille heeft gepresteerd ten opzichte van de brede markt (benchmark). De benchmark is gebaseerd op de

portefeuilleallocatie van het Fonds, waarbij wordt gerekend met ‘grijze’ marktbenchmarks zonder integratie van duurzaamheid.

Qua emissies wordt onderscheid gemaakt in scope 1, 2 en 3. Scope 1 betreft directe emissies van broeikasgassen door eigen bronnen binnen de organisatie. Scope 2 omvat indirecte emissies van broeikasgassen, veroorzaakt door de opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit of warmte. Scope 3 omvat indirecte emissies veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van andere organisaties in de productieketen. Het betreft dan uitstoot door bronnen die niet in het bezit zijn van de eigen organisatie en waar ze ook geen directe invloed op kan uitoefenen.

De tabel laat zien dat de beleggingen van het Fonds beduidend minder CO₂e hebben uitgestoten ten opzichte van de brede markt. In **bijlage VI** is een toelichting opgenomen hoe de emissiedata tot stand is gekomen.

Figuur 1. Absolute CO₂ emissies (in tonnen) van de meetbare beleggingsportefeuille in 2024 vergeleken met de benchmark. De benchmark is opgebouwd uit de standaard benchmark per beleggingscategorie zonder duurzaamheidsoverwegingen. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Metriek	Eenheid	2024			2023		
		Portefeuille	Benchmark	Vershil	Portefeuille	Benchmark	Vershil
Coverage	weging op basis van marktwaarde	94%	100%		94%	95%	
Scope 1 & 2 emissie	ton CO ₂ e	194.090	278.624	-30%	185.103	338.501	-45%
Scope 1, 2 & 3 emissie	ton CO ₂ e	2.308.521	2.633.906	-12%	2.360.299	2.963.276	-20%
Relatieve CO ₂ e voetafdruk	ton CO ₂ e (scope 1 & 2) per euro mln.	38	61	-38%	47	80	-41%

Tabel 1. CO₂-emissies (absoluut en relatief) van de meetbare beleggingsportefeuille en de benchmark in 2023 en 2024, inclusief het procentuele verschil hiertussen. De informatie is uitgesplitst naar scope 1, scope 2 en scope 3. De dekking (coverage) geeft het percentage beleggingen weer waarvan de CO₂-data beschikbaar was. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

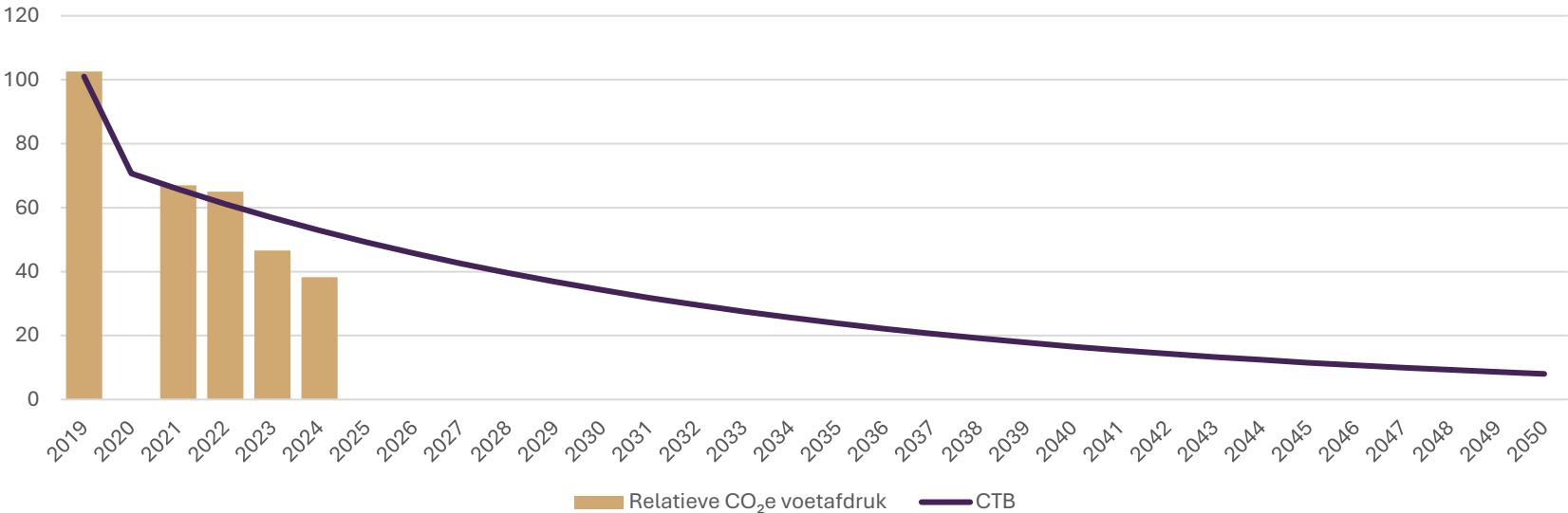

Relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde portefeuille

BPF Schilders wil voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs, dat uitgaat van een stapsgewijze afname van CO₂e. Daarom volgt het Fonds het pad van de Climate Transition Benchmark (CTB).

Figuur 2 laat zien hoe de relatieve CO₂e voetafdruk van het beursgenoteerde deel van de portefeuille zich heeft ontwikkeld vanaf 2019. Ook wordt de ontwikkeling van het CTB reductiepad van 2019 tot 2050 getoond, waarbij als startpunt de relatieve CO₂e voetafdruk van de portefeuille met grijze (niet duurzame) benchmarks wordt gehanteerd.

De grafiek laat zien dat de relatieve CO₂e voetafdruk van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille voorloopt op het reductiepad van de CTB.

Figuur 2. De staven toont de relatieve CO₂-voetafdruk (per miljoen euro geïnvesteerd) van de meetbare beleggingsportefeuille van begin 2019 tot en met eind 2024. Als startpunt is in 2019 de standaard benchmark zonder duurzaamheidsdoelstellingen genomen. De benchmarklijn geeft het reductieplan van de Climate Transition Benchmark weer van 2019 tot 2050. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Financiële impact door fysieke klimaatrisico's

Als de wereldwijde klimaatdoelstellingen niet worden behaald, kan het aantal overstromingen, droogtes en stormen toenemen. Het Fonds heeft een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële gevolgen hiervan. Een analyse van het beursgenoteerde deel van de beleggingsportefeuille, op basis van data van ISS, laat zien dat fysieke klimaatrisico's kunnen leiden tot een potentieel verlies van circa € 33,6 miljoen (circa 0,3% is van de beursgenoteerde beleggingen). Dit risico komt met name door de beleggingen in de sectoren Discr. Consumptiegoederen (20%), Industrieel (13%) en Consumptiegoederen (10%). De reden hiervoor is onder andere dat deze bedrijven grondstoffen nodig hebben die duurder worden of niet meer voldoende beschikbaar zijn.

Metriek	Eenheid	Portefeuille
Financiële impact in beursgenoteerde portefeuille	in € miljoen	33,6
Financiële impact	in % van de meetbare portefeuille	0,3%
Top 3 van sectoren waarbinnen het risico zich manifesteert	GICS sectoren	1. Discr. Consumptiegoederen (20%) 2. Industrieel (13%) 3. Consumptiegoederen (10%)

Tabel 2: analyse uitgevoerd op het meetbare deel van de beleggingsportefeuille per eind 2024. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor de fysieke klimaatrisico's worden berekend. Bron: ISS

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

4 | STUREN OP DUURZAAMHEIDS THEMA'S

Sturen op duurzaamheidsthema's

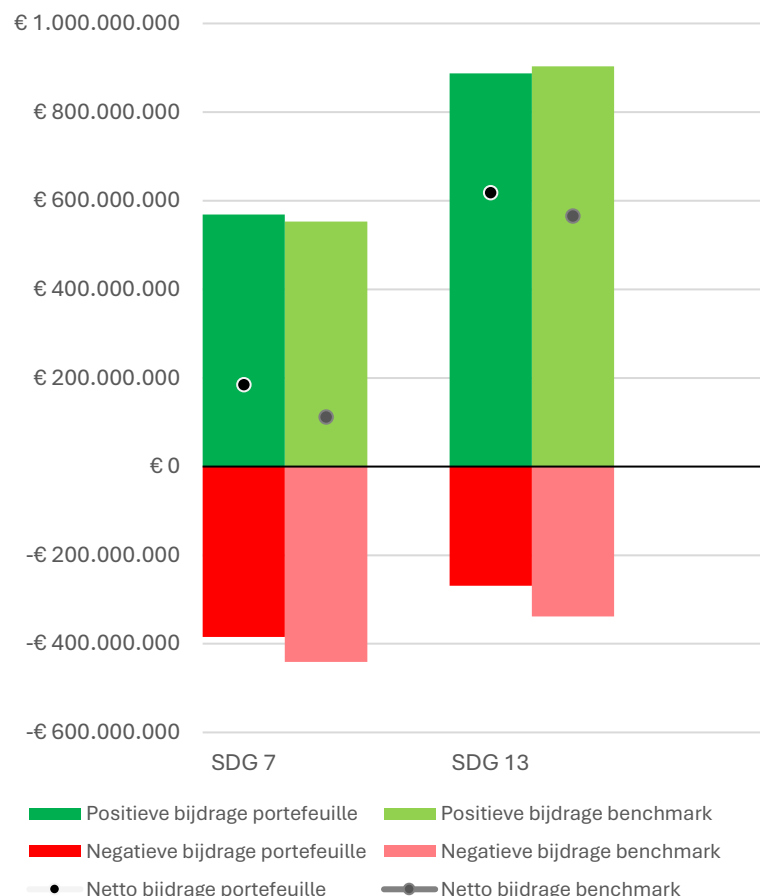
Het Fonds richt zich op beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan de duurzaamheidsthema's van het Fonds. Voor beleggingen op de beurs kijkt het Fonds vooral naar de positieve en negatieve bijdrage van de beleggingen op de SDG 7: Betaalbare en duurzame energie en SDG 13: Klimaatactie. Soortgelijke informatie is niet beschikbaar voor de alternatieve beleggingen zoals hypotheek, niet-genoteerd vastgoed, en niet-genoteerde infrastructuur. Om deze reden kijkt het Fonds naar andere indicatoren, passend bij de duurzaamheidsthema's.

SDG bijdrage van de beursgenoteerde portefeuille

In de beursgenoteerde portefeuille worden alle beleggingen in aandelen, bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed beoordeeld op hun **SDG-bijdrage**. Figuur 3 laat de positieve en negatieve bijdragen van de beursgenoteerde portefeuille van het Fonds op de focus SDG's in 2024 zien.

In totaal heeft de beursgenoteerde portefeuille een netto bijdrage op de focus SDG's geleverd van €802 miljoen.

Hoewel de beleggingen van het Fonds netto een positieve bijdrage leveren aan de focus SDG's, benadrukt de hoeveelheid negatieve bijdrage het belang van verdere verduurzaming binnen de portefeuille.

Figuur 3. De grafiek toont de positieve, negatieve en netto bijdrage in € van de meetbare portefeuille. De benchmark is opgebouwd uit de standaard benchmark per beleggingscategorie zonder duurzaamheidsafwijkingen. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor CO₂-emissies worden berekend. Bron: ISS

Groene staatsobligaties voor een positieve bijdrage aan het klimaat

Een significant deel van de beleggingsportefeuille van het Fonds is belegd in staatsobligaties van Europese kernlanden zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk. Het geld dat deze landen ophalen met deze staatsobligaties kan in principe voor alle doeleinden worden gebruikt. In het geval van een **groene obligatie**, mag de opbrengst van de obligatie echter uitsluitend worden gebruikt om specifieke duurzame milieuprojecten te financieren. Op vergelijkbare wijze bestaan er **sociale** en **duurzame obligaties**.

Het Fonds heeft een doelstelling voor dergelijke staatsobligaties binnen het rente-afdeckingsmandaat. Per eind 2024 was circa €434 miljoen van de staatsobligaties een groene, sociale of duurzame obligatie.

Verduurzamen van vastgoed

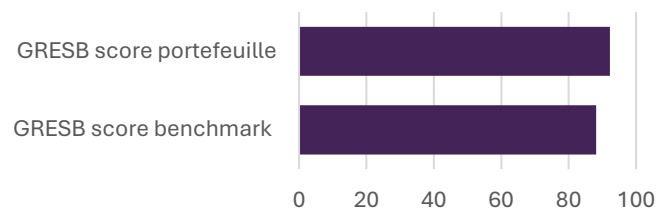
De vastgoedsector is de afgelopen jaren steeds meer gericht op duurzaamheid. Gebouwen worden energie-efficiënter gemaakt met slimme technologieën en er is aandacht voor CO₂-reductie. Duurzame energiebronnen worden geïntegreerd in gebouwen. Deze ontwikkelingen dragen bij aan een milieuvriendelijkere en toekomstbestendige vastgoedsector, met economische voordelen voor eigenaren en gebruikers.

Naast klimaatgerelateerde aspecten richt de vastgoedsector zich steeds meer op sociale aspecten van MVB. Er is aandacht voor het creëren van inclusieve gemeenschappen, betaalbaar wonen, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en het stimuleren

van lokale werkgelegenheid. Dit draagt bij aan een sociaal verantwoorde en gezonde samenleving.

Bij het selecteren van vastgoedfondsen houdt het Fonds rekening met deze duurzaamheidsaspecten. Het Fonds richt zich met name op duurzaamheidsscores zoals de Global Real Estate Sustainability Benchmark (**GRESB**). De GRESB-score geeft inzicht in de duurzaamheidsprestaties van een belegging, zowel in absolute zin, over tijd en ten opzichte van sectorgenoten.

Figuur 4. De gemiddelde GRESB-duurzaamheidsscore per eind 2024 voor de niet-genoteerde vastgoedbeleggingen in de portefeuille versus de peer group. De peer group is samengesteld op basis van vergelijkbare vastgoedfondsen, gesorteerd op locatie en type eigendom, met een minimum van zes vastgoedfondsen.

De GRESB-score is een algehele maatstaf voor verschillende ESG-prestaties, uitgedrukt op een schaal van 0 tot 100. De niet-genoteerde vastgoedbeleggingen in de portefeuille van het Fonds behalen gemiddeld een score van 92, dit is hoger dan vergelijkbare vastgoedfondsen (88). Deze score weerspiegelt de sterke duurzaamheidsprestaties van de niet-genoteerde vastgoedbeleggingen.

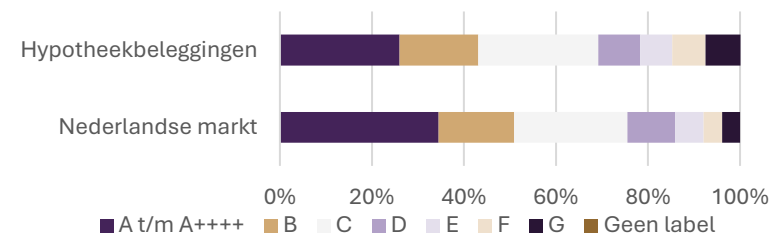
Focus op klimaat binnen hypotheek

Het Fonds belegt ook in Nederlandse hypotheekfondsen. Het Fonds vindt het belangrijk om ook via deze beleggingen een positieve bijdrage te leveren aan het klimaat. Dit kan bijvoorbeeld door het aanbieden van **duurzaamheidsdepots**. Het Fonds let erop dat deze depots actief worden aangeboden. Ook is het

wenselijk als hypotheekbeheerders tools aanbieden aan hun klanten om hen te helpen bij het verduurzamen van hun huis, zoals kosten-baten analyses voor duurzame investeringen en hulp bij het vinden van geschikte aannemers en installateurs.

Een belangrijke metriek waarop de duurzaamheid van een hypotheekbeheerder wordt gemeten is het energielabel van de woningen waaraan de hypotheek is gekoppeld. Onderstaande grafiek toont de energielabelverdeling van de portefeuille ten opzichte van de brede Nederlandse markt. Hieruit valt te concluderen dat de hypotheekbeleggingen van het Fonds minder duurzaam zijn vergeleken met de Nederlandse markt. Op dit moment spreekt het Fonds via de fiduciair vermogensbeheerder veel met de externe hypotheekbeheerders over wat zij kunnen doen op het gebied van duurzaamheid. Op dit vlak worden geleidelijk verdere stappen gezet.

Energielabelverhouding portefeuille vs. de Nederlandse markt

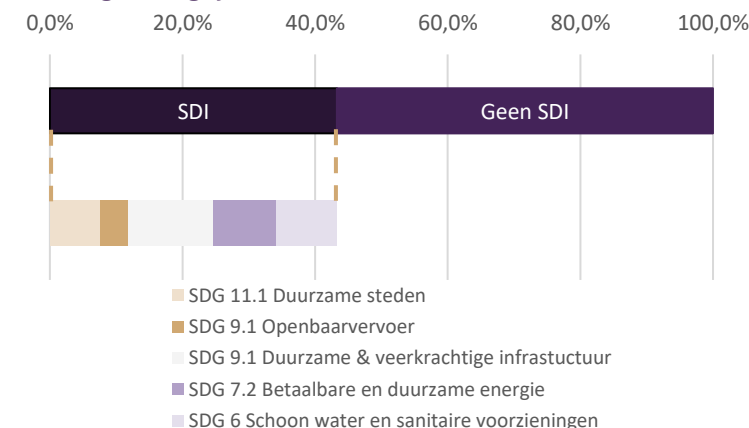
Figuur 5. Energielabels van woningen gekoppeld aan hypotheek in de portefeuille per eind 2024 (in percentages) vergeleken met de meest recente data van de algemene Nederlandse markt (per eind 2023). Bron: Compendium voor de Leefomgeving (CLO).

Meetbaar positieve impact door beleggingen in infrastructuur

BPF Schilders belegt in infrastructuur. Dit doet het Fonds via het PGGM infrastructuur fonds, dat wereldwijd belegt in

infrastructuurprojecten. Het Fonds streeft er naar om negatieve impacts te meten en te verminderen en tegelijkertijd een positieve bijdragen te leveren aan de SDG's. Dit blijkt onder andere uit de positieve GRESB score van 90 per eind 2024 (2023: 91) en uit de bijdrage aan de sustainable development goals:

Verdeling belangrijkste SDG's in de SDI's

Figuur 6. De bijdrage van de Sustainable Development Investments (SDI's) aan de SDG's per eind 2024 (in percentages). SDI's zijn gedefinieerd als investeringen met producten en/of diensten die een meetbare positieve bijdrage leveren aan de UN Sustainable Development Goals. Bron: PGGM.

BPF Schilders heeft als ambitieuze doelstelling (KPI) geformuleerd dat 25% van de infrastructuur beleggingen een positieve bijdrage moet leveren aan het thema Klimaat. Momenteel is dit slechts 9,6% (gelijk aan: € 45,3 miljoen). In de grafiek te zien is dat er desalniettemin ruimschoots aan andere duurzaamheidsdoelen wordt bijgedragen (43,3% - € 204,5 miljoen). Het Fonds blijft hier actief op sturen, binnen de ruimte die deze illiquide categorie biedt.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

5 | MVB-INTEGRATIE & ACTIEF EIGENAARSCHAP

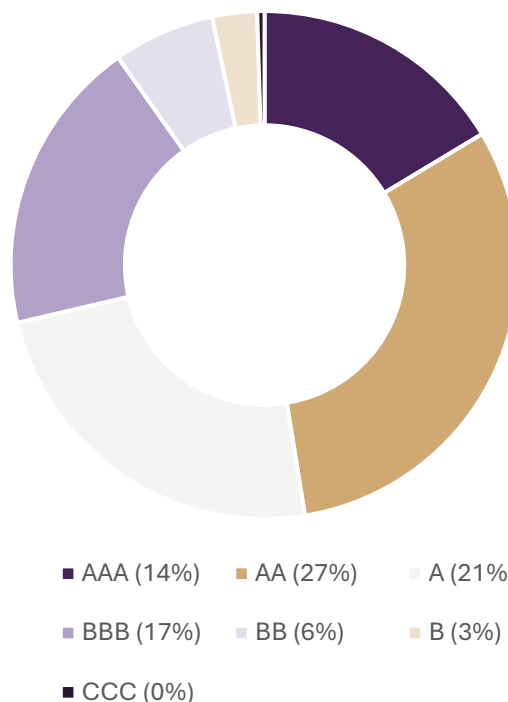
MVB-integratie & actief eigenaarschap voor een duurzame basis

Duurzame bedrijven selecteren

Het Fonds heeft de voorkeur om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. **Goed ondernemingsbestuur** is daarvan een belangrijk onderdeel.

Het Fonds beoordeelt of ondernemingen goed scoren op MVB-gebied middels de '**ESG-ratings**'. Goed bestuur (governance) is altijd een belangrijk onderdeel van de ESG rating.

Figuur 7 laat zien dat er van de beleggingen met een ESG-rating er geen beleggingen zijn in bedrijven met de laagste (CCC) rating en het aantal bedrijven met een B rating (3%) zeer beperkt is.

Figuur 7. ESG-beoordelingen van beleggingen in de meetbare portefeuille per eind 2024. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen waarvoor ESG-ratings bekend zijn. Bron: MSCI.

In gesprek met bedrijven voor een duurzamere wereld

Het Fonds gaat de dialoog aan met bedrijven om aan te geven wat zij belangrijk vindt. Het Fonds wil op deze manier bedrijven aansporen om positieve veranderingen te realiseren. Deze gesprekken worden ook wel **engagement** (ofwel 'dialoog') genoemd.

De engagement-activiteiten worden op drie verschillende lagen gevoerd:

1. engagement via de fiduciair vermogensbeheerder van het Fonds;
2. engagement via de beheerders van de beleggingsinstrumenten waarin het Fonds belegt; en
3. engagement door aansluiting bij engagement-initiatieven (bijv. **Climate Action 100+**).

1. Engagement door de fiduciair vermogensbeheerder

Het **fiduciair vermogensbeheer** van het Fonds is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Van Lanschot Kempen ondersteunt het Fonds in het integreren van duurzaam beleggen, waar engagement deel van uitmaakt.

In 2024 is de fiduciair vermogensbeheerder van BPF Schilders in gesprek gegaan met de vermogensbeheerders waarin wordt belegd, en heel gericht met een aantal bedrijven in de beleggingsportefeuille. In samenwerking met andere beleggers is met in totaal 103 bedrijven een dialoog aangegaan. Niet al deze bedrijven zitten nu in de portefeuille van BPF Schilders.

Bijlage II toont een overzicht van de engagements die zijn uitgevoerd door de fiduciair vermogensbeheerder namens het Fonds, per onderwerp (Ecologie, Sociaal, Governance).

Van Lanschot Kempen: Engagement met Shell over klimaatstrategie

In 2024 ging Van Lanschot Kempen in gesprek met Shell over de verzwakking van hun tussentijdse emissiedoelen, wat twijfels opriep over de geloofwaardigheid van de 'net-zero' doelstelling voor 2050. Deze engagement vond plaats via directe gesprekken met het management en in samenwerking met de Dutch Climate Coalition en Climate Action 100+.

Shell verklaarde dat de aanpassing voortkwam uit onzekerheid over het tempo van de energietransitie. Vanwege de afgezwakte ambities onthield Van Lanschot Kempen zich van stemmen over Shells klimaatstrategie tijdens de aandeelhoudersvergadering, en steunde in plaats daarvan een alternatieve resolutie van NGO Follow This.

Ook de impact van geopolitieke en lokale ontwikkelingen kwam aan bod, zoals de verkiezing van een nieuwe Amerikaanse president en het verwerpen van een klimaatzaak tegen Shell in Nederland. Shell gaf aan vast te houden aan de huidige strategie, met LNG als belangrijkste speerpunt voor de energietransitie.

Van Lanschot Kempen blijft in dialoog met Shell om verdere verbetering van duurzaamheidsdoelen en -normen te stimuleren.

Bron: Van Lanschot Kempen

2. Engagement door beleggingsfondsen en -mandaten

De fiduciaire vermogensbeheerder heeft namens het Fonds gesprekken gevoerd met de externe vermogensbeheerders die het vermogen beheren. Doel van de gesprekken was om te beoordelen of het MVB-beleid dat zij voeren in lijn is met het MVB-beleid van het Fonds.

Circa 70% van de externe vermogensbeheerders in de portefeuille van het Fonds voert engagement uit op de bedrijven waarin wordt belegd. Zo is een van de externe vermogensbeheerders van het Fonds in 2024 bijvoorbeeld in gesprek gegaan met de Shell (zie het voorbeeld).

3. Gezamenlijk het gesprek aangaan met ondernemingen

Het Fonds is via de fiduciaire vermogensbeheerder aangesloten bij Climate Action 100+. Via dit samenwerkingsverband gaat een grote groep vermogensbeheerders en eigenaren de dialoog aan met bedrijven in CO₂-intensieve sectoren. Het gaat om 166 bedrijven die verantwoordelijk zijn voor 80% van de wereldwijde industriële emissie.

Het doel is om de opwarming van de aarde te beheersen en de transitie te maken naar een klimaatneutrale economie. Climate Action 100+ wil het bestuurlijk raamwerk van bedrijven verbeteren, en de manier waarop zij over klimaat(plannen) rapporteren.

Het Fonds is via de fiduciaire vermogensbeheerder ook aangesloten bij Nature Action 100. Dit is een wereldwijd engagementinitiatief dat zich richt op het stimuleren van ambitie en actie bij bedrijven om natuur- en biodiversiteitsverlies om te keren. Investeerders die deelnemen aan het initiatief gaan in gesprek met bedrijven in sectoren die hierbij belangrijk worden beschouwd.

Invloed uitoefenen door te stemmen

Het Fonds wil ondernemingen aanzetten tot een duurzamer beleid door middel van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Hoog op de agenda staan onderwerpen zoals een rechtvaardig beloningsbeleid, het bevorderen van goede arbeidsomstandigheden en het respecteren van mensenrechten.

Het Fonds stemde via een duurzaam stemprofiel van stemadviseur ISS in 22% van de stemmingen tegen de voorstellen van het management. Dit heeft verschillende redenen, onder andere zaken als overnamebeschermingen, reorganisaties, vergoedingen van het management, aandelenuitgiften en MVB-onderwerpen.

Het Fonds stemde relatief vaak tegen voorstellen van andere aandeelhouders, vooral als deze voorstellen een negatieve impact zouden hebben op de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

De tabel in bijlage III toont een gedetailleerd overzicht van het stemgedrag per beleggingsfonds en -mandaat.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

6 | SCREENING & UITSLUITINGEN

Screening & uitsluitingen om nadelige effecten van beleggen te voorkomen

Wettelijke uitsluitingen van landen en/of bedrijven

Het Fonds is verplicht om bedrijven of landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de Europese Unie (EU Sanctielijst) of de Verenigde Naties (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) uit te sluiten van de beleggingen.

Daarnaast mag er ook niet belegd worden in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie of verkoop van **controversiële wapens**. Alleen als er binnen beleggingsfondsen voor een heel klein deel belegd wordt in deze wapens is dit wettelijk gezien geoorloofd. Het Fonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die in verband worden gebracht met controversiële wapens.

Uitsluiten van controversiële landen

Hoewel sommige landen niet op een sanctielijst staan en het mogelijk is om erin te beleggen, kan het Fonds er toch voor kiezen om dit vanuit duurzaamheidsredenen niet te doen.

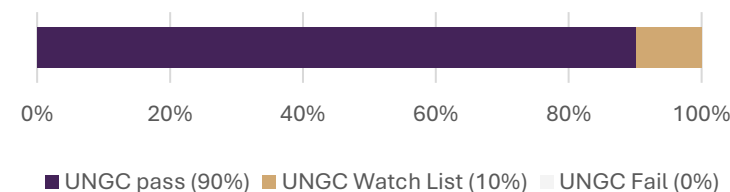
Het Fonds heeft een **landenbeleid** opgesteld om te bepalen waarin wel en niet kan worden belegd. Dit beleid houdt rekening met mensenrechten die bepalen of een land als belegbaar wordt beschouwd. Als een land door het landenbeleid als niet-belegbaar wordt geclassificeerd, wenst het Fonds hier niet in te beleggen. Dit betekent dat het Fonds binnen die landen niet belegt in deze staatsobligaties. Bedrijven uit deze landen kunnen echter nog steeds worden opgenomen in de beleggingsportefeuille.

Het landenbeleid zorgt ervoor dat er naast de 19 landen worden uitgesloten vanuit wettelijke uitsluitingen, er nog 23 landen die worden uitgesloten vanwege mensenrechten.

Screenen van bedrijven die maatschappelijke normen overschrijden

Het Fonds wil niet beleggen in bedrijven die ernstige negatieve impact veroorzaken op de maatschappij. Als een bedrijf dit toch doet, kiest het Fonds ervoor om het bedrijf uit te sluiten. Om dergelijke bedrijven te identificeren worden de UN Global Compact Principles (**UNGCP**) als maatstaf gebruikt.

Ondernemingen die negatief scoren op de UNGCP moeten doorgaans kosten maken om schade te herstellen, onder andere door juridische claims. Het overschrijden van deze normen heeft naast maatschappelijke en reputationele gevolgen dus vaak ook financiële gevolgen. In de onderstaande figuur is te zien dat per eind 2024 niet is belegd in ondernemingen met schendingen van de UN Global Compact Principles.

Figuur 8. Percentage beleggingen in de beursgenoteerde portefeuille die voldoen aan, risico lopen op schending van, of niet voldoen aan de UN Global Compact Principles (UNGCP) per eind 2024. Bijlage I bevat een overzicht van de beleggingen die hierop worden getoetst. Bron: MSCI

Uitsluiten van bedrijven om negatieve effecten op de duurzaamheidsthema's te voorkomen

Het Fonds heeft als doel om de negatieve impact van haar beleggingen op het milieu en de maatschappij te vermijden en het risico op waardevermindering te voorkomen. Daarom is er een inventarisatie gemaakt van de belangrijkste (potentiële) negatieve effecten met betrekking tot de duurzaamheidsthema's van het Fonds.

Een voorbeeld van zo'n negatief effect is tabaksconsumptie. Roken brengt ernstige schade toe aan de gezondheid en daarom heeft het Fonds besloten niet te willen beleggen in bedrijven die betrokken zijn bij de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten. Het Fonds heeft geen beleggingen in ondernemingen die inkomsten halen uit tabak.

Ook bedrijven die actief zijn in het mijnen van kolen of het opwekken van energie uit kolen sluit het Fonds uit, vanwege de negatieve impact op het klimaat. De uiteindelijke lijst met landen en bedrijven waar het Fonds niet in wenst te beleggen, oftewel de **uitsluitingslijst**, is gepubliceerd op de **website** van het Fonds.

1 | Kernpunten & vooruitblik

2 | MVB overtuigingen & aanpak

3 | Sturen op broeikasgasreductie

4 | Sturen op duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie & actief eigenaarschap

6 | Screening & uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

7 | DEFINITIELIJST

Definitielijst

Actief eigenaarschap

Actief eigenaarschap verwijst naar de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van een investeerder bij het beheren en beïnvloeden van de (ESG-) prestaties van een bedrijf waarin wordt geïnvesteerd. Het houdt in dat de investeerder niet alleen passief toekijkt, maar actief deelneemt aan de besluitvorming en de strategie van het bedrijf.

Akkoord van Parijs

Een in december 2015 ondertekende internationale overeenkomst met als doel klimaatverandering tegen te gaan en de investering in een duurzame koolstofarme toekomst te versnellen. De centrale doelstelling is om de wereldwijde stijging van de temperatuur ruim onder 2 graden Celsius ten opzichte van het pre-industriële niveau te houden en om een inspanning te leveren die temperatuurstijging te beperken tot niet meer dan 1,5 graden.

Beleggingscyclus

Het proces waarbij het Fonds zijn beleggingsstrategie bepaalt en uitvoert om rendement te genereren en aan toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen. Dit omvat verschillende fasen, waaronder het vaststellen van doelstellingen, het selecteren van beleggingen, het monitoren van de prestaties en het periodiek herzien van de strategie.

Class actions

Collectieve rechtszaken of massaschadeclaims die kunnen worden aangespannen als er duidelijke aanwijzingen zijn van (non-) financiële schade door wanbestuur.

Climate Action 100+

Climate Action 100+ is een wereldwijde coalitie van meer dan 500 institutionele beleggers die druk uitoefent op grote vervuilende bedrijven om ambitieuze klimaatdoelstellingen te stellen en actie te ondernemen om klimaatverandering tegen te gaan.

Climate Transition Benchmark

De Climate Transition Benchmark (CTB) is een maatstaf die kan worden gebruikt om de prestaties van beleggingsportefeuilles te beoordelen op hun naleving van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

De CTB hanteert een methodologie die is gebaseerd op de emissiereductiedoelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs. Het startpunt van het CTB-emissiereductietraject wordt bepaald aan de hand van de assetallocatie van de beursgenoteerde beleggingsportefeuille per ultimo 2019. In het eerste jaar (2020) bevat de CTB een reductie van 30%. Vervolgens kent het traject een verdere emissiereductie van 7% per jaar tot en met 2050.

CO₂e

Een eenheid voor de impact van een broeikasgas, aangegeven als de hoeveelheid CO₂ met een equivalent effect op de opwarming van de aarde. De hoeveelheid CO₂ wordt gewoonlijk uitgedrukt in ton. Een ton is equivalent aan 1000 kg.

CO₂-intensiteit

Dit is een maatstaf die aangeeft hoeveel CO₂-uitstoot er plaatsvindt per eenheid van productie, activiteit of economische waarde. Het wordt vaak gebruikt om de milieuprestaties van bedrijven of sectoren te meten en te vergelijken. Een hoge CO₂-

intensiteit geeft aan dat er veel CO₂-uitstoot is in verhouding tot de hoeveelheid geproduceerde goederen of diensten.

Controversiële wapens

Wapens met een onevenredig groot en nietsontziend effect op burgers, soms nog jaren nadat er aan een conflict een einde is gekomen, worden doorgaans aangemerkt als controversieel. In de meeste gevallen zijn dit antipersoonsmijnen, kernwapens, clusterwapens, biologische en chemische wapens, verarmd uranium en munitie van witte fosfor. De meeste wapens die als controversieel worden gezien vallen onder internationale verdragen zoals het verdrag over clustermunitie en het verdrag over het verbod op antipersoonsmijnen.

De Nederlandsche Bank

DNB is de centrale bank van Nederland en bewaakt de financiële stabiliteit. DNB stimuleert duurzaam beleggen en moedigt het financiële instellingen aan om duurzaamheid te integreren in hun beleid.

Duurzaamheidsdepot

Een duurzaamheidsdepot bij hypotheek is een regeling waarmee consumenten extra geld kunnen lenen om hun woning duurzamer te maken. Met maximaal € 25.000 of 6% van de woningwaarde kunnen ze bijvoorbeeld isolatie, dubbel glas, HR-ketels, warmtepompen en zonnepanelen installeren. Het doel is om energieverbruik te verminderen en bij te dragen aan het klimaat.

Duurzame benchmarks

Duurzame benchmarks zijn indices die de prestaties van duurzame beleggingen meten. Ze bestaan uit financiële instrumenten van

bedrijven die voldoen aan duurzaamheidscriteria. Beleggers gebruiken ze om duurzaamheid in hun beleggingen te integreren en te vergelijken met traditionele indices.

Duurzame obligaties

Duurzame obligaties (ook bekend als sustainable bonds) omvatten t.o.v. **groene obligaties** een breder scala aan duurzaamheidsdoelen. Naast milieuaspecten kunnen de opbrengsten van duurzame obligaties ook worden gebruikt voor sociale projecten, zoals het bevorderen van sociale inclusie, het verbeteren van de toegang tot onderwijs en gezondheidszorg en het bevorderen van gendergelijkheid.

Engagement

Het streven om het gedrag van een onderneming te beïnvloeden waarin een fonds belegt met als doel de werkwijzen op het gebied van milieu, maatschappij en/of bestuur (ESG) te verbeteren. Zo kan er met de raad van bestuur een gesprek worden aangegaan over het verbeteren van de arbeidsomstandigheden bij de bewuste onderneming.

ESG

ESG is de Engelse afkorting voor factoren op het gebied van milieu, maatschappij en bestuur (environmental, social & governance). Aan de hand van die drie centrale factoren wordt doorgaans de duurzaamheid van de activiteiten van een onderneming of van een belegging beoordeeld.

ESG-ratings

De ESG-rating is een systematiek waarbij een dataleverancier (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeelt op hun MVB-beleid en uitvoering daarvan. Deze beoordeling levert een score ('rating') op. De score AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke rating.

Fiduciair vermogensbeheerder

Het fiduciair vermogensbeheer van het Fonds is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Zij adviseren en integreren alle aspecten van vermogensbeheer zoals het opstellen van de beleggingsstrategie, het samenstellen van de beleggingsmix en het actief beheren of uitbesteden van portefeuilles.

GRESB

GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark) is een onafhankelijke benchmark (referentie-index) die vastgoedfondsen en -portefeuilles wereldwijd beoordeelt en vergelijkt op hun duurzaamheidsprestaties. De benchmark geeft inzicht in hoe de vermogensbeheerder, of bijvoorbeeld de lokale beheerder van een winkelcentrum, omgaat met milieu-, sociale en bestuurlijke aspecten. Op basis van de GRESB-score kan er een goede vergelijking worden gemaakt tussen verschillende vastgoedbeleggingsfondsen. Hoe hoger de GRESB score, hoe duurzamer het Fonds.

Goed ondernemingsbestuur

Ook wel bekend als corporate governance, verwijst naar het geheel van regels, processen en structuren die worden gebruikt om een bedrijf effectief en verantwoord te leiden en te beheren. In de context van ESG verwijst het naar de manier waarop een bedrijf zijn bestuurlijke processen en structuren inzet om op een ethische, verantwoorde en duurzame manier te opereren. Dit omvat onder andere het waarborgen van transparantie en integriteit in besluitvorming, het beschermen van de belangen van alle belanghebbenden, het stimuleren van diversiteit en inclusie binnen de organisatie, en het aannemen van effectieve mechanismen om risico's te beheren en naleving van regelgeving te waarborgen.

Groene obligaties

Een groene obligatie is een financieel instrument dat wordt uitgegeven door bedrijven, overheden of andere organisaties om specifiek te worden gebruikt voor groene projecten.

De opbrengsten van een groene obligatie worden gebruikt om specifieke groene projecten te financieren, zoals hernieuwbare energieprojecten, energie-efficiëntie-initiatieven, waterbeheer en klimaatadaptatieprojecten. Door te investeren in groene obligaties kunnen investeerders bijdragen aan een duurzamere toekomst.

IEA

Het Internationaal Energieagentschap (IEA) is een autonome organisatie die energiezekerheid bevordert en economische groei ondersteunt, waarbij het milieu- en klimaatdoelstellingen nastreeft door middel van gegevensanalyse, beleidsaanbevelingen en internationale samenwerking.

Landenbeleid

Het Fonds heeft een landenbeleid opgesteld om de betrokkenheid bij negatieve impact op ESG-factoren te beheersen. Dit beleid heeft als doel om controversiële landen te identificeren waar het Fonds niet in willen beleggen. Het landenbeleid is een aanvulling op de sanctielijst, die bestaat uit financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor de EU of de VN een wettelijk besluit tot handelsembargo heeft afgegeven.

MVB

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. In dit document worden de begrippen MVB, duurzaamheid en ESG afwisselend gebruikt, maar ze hebben dezelfde betekenis.

MVB-integratie

Onder de integratie van MVB wordt in het algemeen het meewegen van (risico)factoren op het gebied van milieu, maatschappij en

bestuur in financiële analyses en besluitvorming verstaan, naast de financiële risicofactoren, met als doel de reële waarde van een bepaalde belegging te beoordelen en de beleggingsresultaten te versterken. Het bewaken van en rapporteren over dergelijke risico's in een portefeuille kan eveneens tot die integratie behoren.

MVB KPI's

Dit zijn korte-termijn (1-3 jaar), middellange-termijn (3-5 jaar) en lange-termijn (5-10) doelen (Key Performance Indicatoren, KPI's) die aansluiten bij het MVB-beleid. Aan de hand van deze MVB KPI's wordt de voortgang van het behalen van MVB-doelstellingen gemeten zodat indien nodig hierop kan worden bijgestuurd.

MVB-beleid

In dit document staat beschreven hoe om wordt gegaan met maatschappelijk verantwoord beleggen. Het beleidsdocument is te vinden in de volgende link: [MVB-beleid](#).

Net zero

Net zero is de benaming van een situatie waarin de uitstoot van wereldwijde broeikasgassen door menselijke activiteit in evenwicht is met de hoeveelheid die wordt verwijderd uit de atmosfeer. In zo'n emissieneutrale situatie is er nog altijd sprake van de uitstoot van CO₂, maar wordt er een gelijke hoeveelheid koolstof uit de atmosfeer gehaald als erin wordt gepompt. Het resultaat: nul toename van de netto-uitstoot. Dat kan worden gerealiseerd door enerzijds de emissies te verlagen en anderzijds emissies te compenseren door activiteiten als herbebossing of de opvang van CO₂.

Platform Living Wage Financials

Platform Living Wage Financials is een samenwerkingsverband van financiële instellingen en stakeholders die streven naar een leefbaar loon in wereldwijde toeleveringsketens. Ze bevorderen

transparantie en verantwoordelijkheid in de financiële sector om ervoor te zorgen dat werknemers een eerlijk loon ontvangen.

Risicobeheercyclus

De risicobeheercyclus omvat het identificeren van risico's, het bepalen van de risicobereidheid, het beoordelen van risico's, het nemen van risicomitigerende maatregelen en het monitoren en evalueren van risico's. Het Fonds identificeert hier duurzaamheidsrisico's mee, door middel van kwantitatieve en kwalitatieve benaderingen, zoals portefeuille-screenings, scenario-analyses en dialogen met specialisten. Risicobereidheid wordt vastgesteld voor elk materieel duurzaamheidsrisico, en het Fonds neemt maatregelen om de blootstelling aan risico's te verlagen en te beheren. Monitoring vindt plaats aan de hand van risico-indicatoren en rapportages, en periodieke evaluaties zorgen ervoor dat de risicomangementcyclus up-to-date blijft.

SDG's

SDG's, oftewel Sustainable Development Goals, zijn 17 doelen die zijn opgesteld door de Verenigde Naties om wereldwijde uitdagingen aan te pakken. Deze doelen streven naar een duurzame toekomst voor iedereen, waarbij thema's zoals armoedebestrijding, gendergelijkheid, klimaatactie en goede gezondheid en welzijn centraal staan. Ze dienen als richtlijnen en stimuleren landen, organisaties en individuen om actie te ondernemen en bij te dragen aan een betere wereld voor huidige en toekomstige generaties.

SDG-maatwerkindices

Dit zijn duurzaamheidsindices specifiek gericht op SDG's. Een bijdrage aan SDG's is een van de duurzaamheidscriteria die is meegenomen in de opbouw van deze [duurzame benchmark](#).

SDG-bijdrage

De SDG-bijdrage geeft aan hoeveel positieve én/of negatieve invloed de activiteiten van een bedrijf hebben op specifieke SDG's. De score houdt rekening met hoe ondernemingen de negatieve effecten beperken en hoe zij gebruik maken van bestaande en nieuwe mogelijkheden om positief bij te dragen aan de SDG's.

Voor elk van de 17 SDG's wordt de impact van een bedrijf bepaald aan de hand van drie pijlers:

- de producten en diensten van het bedrijf;
- de bedrijfsvoering van het bedrijf;
- de betrokkenheid bij en de snelheid van reageren op controverses.

Op basis van deze drie pijlers wordt per bedrijf een score tussen -10 (sterk negatieve SDG bijdrage) tot +10 (sterk positieve SDG bijdrage) berekend.

Indien een bedrijf bijvoorbeeld een +10 score heeft wordt 100% van de beleggingswaarde beschouwd als positieve bijdrage op de desbetreffende SDG. Indien de score bijvoorbeeld -4 is dan wordt 40% van de beleggingswaarde beschouwd als negatieve bijdrage op de desbetreffende SDG.

SFDR

De verordening met betrekking tot informatieverschaffing over duurzaamheid wordt in de wandelgangen meestal aangeduid via de Engelse afkorting SFDR (voor Sustainable Finance Disclosure Regulation). Met deze verordening wil de Europese Unie (EU) duurzaamheid in de financiële sector stimuleren. Van deelnemers aan financiële markten, zoals vermogensbeheerders, beleggingsorganisaties, pensioenfondsen en verzekeraars, wordt verwacht dat ze informatie verschaffen over de gehanteerde duurzaamheidspraktijken en de ESG-factoren die bij het

besluitvormingsproces voor beleggen in overweging zijn genomen. Het doel van de SFDR is om transparantie te verschaffen aan beleggers, onder andere door een classificatie (artikel 6-, 8- of 9) in te voeren die van toepassing is op alle beleggingsproducten die binnen de EU worden verkocht.

Sociale obligaties

Obligaties die worden uitgegeven om financiering te verschaffen voor projecten met een sociaal doel. Deze obligaties worden uitgegeven door overheidsinstellingen, ontwikkelingsbanken, non-profitorganisaties en bedrijven die zich inzetten voor maatschappelijke doelen.

Transitierisico

Verwijst naar de potentiële financiële en operationele risico's die bedrijven kunnen lopen tijdens de overgang naar een duurzamere economie. Dit risico ontstaat doordat er veranderingen kunnen optreden in wet- en regelgeving, marktvraag en technologie die invloed hebben op bedrijven die afhankelijk zijn van niet-duurzame praktijken. Bedrijven die niet tijdig kunnen aanpassen aan deze veranderingen kunnen financiële verliezen, reputatieschade en marktaandeelverlies ervaren. Daarom is het belangrijk voor bedrijven om transitierisico's te identificeren en proactieve maatregelen te nemen om zich aan te passen aan een duurzame economie.

Uitsluitingslijst

De uitsluitingslijst is een lijst van bedrijven, landen of overheden waarin het Fonds niet wenst te investeren vanwege ethische, sociale of milieuoverwegingen.

UNGCP

UNGCP staat voor United Nations Global Compact Principles, wat in het Nederlands het "Global Compact van de Verenigde Naties"

betekent. Het is een initiatief van de Verenigde Naties dat tot doel heeft om bedrijven aan te moedigen en te ondersteunen bij het implementeren van universeel geaccepteerde duurzaamheidsprincipes en het bevorderen van verantwoord en ethisch ondernemerschap. Er wordt getoetst of een bedrijf betrokken is geweest bij een UNCP schending. Dit leidt tot een Pass, Fail of Watch List score. Een *Fail* betekent dat het bedrijf betrokken is bij controversiële zaken die op grote schaal schade veroorzaken. Een *Watch List* score wordt toegekend als het bedrijf betrokken is bij een controversiële zaak die (nog) niet direct als een schending van de Global Compact beoordeeld kan worden, bijvoorbeeld omdat een zaak nog onderwerp is van een gerechtelijke procedure.

1 | Kernpunten &
vooruitblik

2 | MVB overtuigingen &
aanpak

3 | Sturen op
broeikasgasreductie

4 | Sturen op
duurzaamheidsthema's

5 | MVB-integratie &
actief eigenaarschap

6 | Screening &
uitsluitingen

7 | Definitielijst

8 | Bijlagen

8 | BIJLAGEN

Bijlagen

Bijlage I: Overzicht vermogensfondsen en -mandaten per eind 2024

Beleggingscategorie	Mandaat en vermogensbeheerder/beleggingsinstelling	Omvang in € (in mln.)	Percentage in portefeuille	Active ownership	RCF Bijdrage ¹	In scope voor ESG metingen
Aandelen ontwikkeld Wereld	BlackRock Developed Markets Equity	1.570,6	16,9%	Ja	3,5	Ja
Aandelen opkomend Wereld	Wellington Emerging Markets Equity	181,2	2,0%	Ja	3,3	Ja
	Amundi Emerging Markets Equity	177,6	1,9%	Ja	1,3	Ja
Allocatiestrategieën	AQR Developed Markets Multi-Factor Equity	747,7	8,1%	Ja	3,9	Ja
	Robeco Developed Markets Multi-Factor Equity	746,9	8,1%	Ja	2,5	Ja
Bedrijfsobligaties	Aberdeen European Investment Grade Credit	489,4	5,3%	Ja	4,1	Ja
	LGIM European Investment Grade Credit	480,1	5,2%	Ja	3,1	Ja
Hoogrentende bedrijven	PGIM Global High Yield Bonds	262,9	2,8%	Ja	0,9	Ja
	Robeco Global High Yield Bonds	262,6	2,8%	Ja	2,4	Ja
Hoogrentende landen	State Street Emerging Markets Debt Local Currency	506,0	5,5%	Nee		Ja
High Yield opkomende markten	Wellington Emerging Market Credits	189,2	2,0%	Ja	5,9	Ja
	Abrdn Emerging Market Credits	190,1	2,0%	Ja	7,2	Ja
LDI-producten	Cardano Discretionary LDI	1.845,7	19,9%	Nee		Nee
Genoteerd vastgoed	State Street Developed Markets Listed Real Estate Equity	295,6	3,2%	Ja	0,3	Ja
Niet-genoteerd vastgoed	Altera Vastgoed-Woningen	387,0	4,2%	Nee		Nee
	CBRE Dutch Retail	47,0	0,5%	Nee		Nee
Hypothecaire leningen	DMFCO Dutch Mortgage	418,2	4,5%	Ja		Nee
Infrastructuur	PGGM Infrastructure	472,3	5%	Ja		Nee
Geldmarkt middelen	Goldman Sachs Euro Liquid Reserves	0,4	0,0%	Ja		Nee
	BlackRock ICS Euro Liquidity	6,9	0,1%	Ja	0,0	Ja
	Totaal	9.305,6	100%	70%	38,3	46%

De tabel telt niet exact op tot 100% en het totale vermogen. Dit is het gevolg van posities in FX die niet zijn weergegeven in de tabel en kleine posities in afbouw zoals de voormalige private equity portefeuille.

¹ Relatieve CO₂e voetafdruk (RCF)

Bijlage II: Engagements door fiduciair

Het totale aantal engagements bedroeg 115.² Van dat totaal waren er 110 gericht op verandering; deze dialoog werd gevoerd door de portefeuillebeheerders en specialisten duurzaamheid en impactbeleggen. In de meeste gevallen betrof het milieukwesties (54) en maatschappijkwesties (34).

Engagements door de fiduciair 2024

Bedrijven	Engagements		
	Bewustwording	Verandering	Totaal
Aantal bedrijven	31	72	103
Aantal engagements	31	84	115

Engagements door de fiduciair 2024 per thema

	Engagements voor bewustwording	Engagements voor verandering
Milieu	11	43
Maatschappij	13	21
Bestuur	7	20
Totaal	31	84

Voortgang en uitkomsten van de engagements door de fiduciair

	Aantal	Percentage
Open	93	81%
Afgerond - succesvol	17	15%
Afgerond - onsuccesvol	5	4%
Totaal	115	100%

² Met een onderneming kan over meerdere thema's tegelijkertijd een dialoog worden gevoerd. Deze dialoog kan gericht zijn op zowel bewustwording als verandering. Dit kan tot enige overlapping leiden.

De 84 engagements gericht op verandering kunnen als volgt worden onderverdeeld naar thema.

Milieu (43)

- Verlaging van CO₂-emissies
- Impact van producten en diensten op milieu
- Gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- Biodiversiteit

Maatschappij (21)

- Leefbaar loon
- Fatsoenlijke werkomstandigheden
- Conflictgebieden

Goed bestuur (20)

- Kwaliteit van management
- Beloning

Bijlage III: Stemgedrag in 2024

Mandaten op eigen naam	Aantal	Percentage
Aantal agendapunten om op te stemmen	27359	100%
Aantal keer voor management gestemd	21207	78%
Aantal keer tegen management gestemd of onthouden van stemmen	6152	22%

In 2024 was het Fonds geheel verantwoordelijk voor het eigen stembeleid. Voor de stemresultaten van het actief eigenaarschap per kwartaal, kunt u terecht op onze [website](#).

Van Lanschot Kempen

<https://vds.issgovernance.com/vds/#/NzcyMA==/>

<https://www.vanlanschotkempen.com/nl/duurzaamheid>

Op deze website wordt het jaarverslag van de fiduciaire vermogensbeheerder gepubliceerd, inclusief inzicht in de dialoog met individuele ondernemingen (naast inzicht in de collectieve initiatieven).

Bijlage IV: Overzicht SDG bijdrage vermogensfondsen en -mandaten per eind 2024 in miljoenen

Beleggingsfonds/-mandaat	SDG 1	SDG 2	SDG 3	SDG 4	SDG 5	SDG 6	SDG 7	SDG 8	SDG 9	SDG 10	SDG 11	SDG 12	SDG 13	SDG 14	SDG 15	SDG 16	SDG 17
BlackRock ICS Euro Liquidity Fund	0,2	0,2	0,5	0,0	0,4	0,2	0,3	0,2	0,4	0,5	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,2	0,4
Aberdeen European Investment Grade Credit	55,8	13,1	104,2	1,0	101,0	30,9	42,3	39,2	145,3	137,4	29,6	23,4	68,0	17,4	14,8	84,5	137,9
Abrdn Emerging Market Credits	7,2	0,2	10,7	0,0	8,6	3,3	-5,8	1,6	22,3	25,2	5,8	2,0	-6,4	-0,4	-0,6	19,6	27,0
Amundi Emerging Markets Equity	6,0	-1,5	23,1	0,3	14,1	14,0	3,3	-0,3	39,0	38,5	6,2	4,8	0,3	1,9	-5,3	32,8	49,7
AQR Developed Markets Multi-Factor Equity	39,1	4,7	109,6	-4,2	108,0	21,8	-2,2	-48,0	210,0	164,0	32,0	31,6	86,2	25,3	-16,1	157,1	198,5
BlackRock Developed Markets Equity	84,5	3,8	286,7	-16,1	232,1	80,5	125,3	-158,4	475,2	327,8	89,4	150,7	308,1	67,8	-12,8	406,2	437,2
LGIM European Investment Grade Credit	40,6	-9,6	86,2	2,1	87,4	31,8	41,4	35,1	133,9	120,9	30,8	24,8	58,7	21,2	10,7	87,3	124,3
PGIM Global High Yield Bonds	5,6	-0,9	17,2	0,6	14,0	-7,3	-16,1	-9,0	30,4	32,4	15,8	-8,8	-10,4	-0,2	-4,3	34,7	31,7
Robeco Developed Markets Multi-Factor Equity	36,1	5,4	152,0	-4,4	116,8	39,7	11,5	-28,9	215,7	165,2	19,1	55,1	98,8	24,1	2,2	194,5	201,9
Robeco Global High Yield Bonds	6,9	-2,2	16,3	0,0	19,4	-0,2	-7,6	-1,6	56,5	51,7	11,0	-8,0	18,3	-3,4	-3,4	50,6	52,7
State Street Developed Markets Listed Real Estate Equity	0,1	-0,1	-11,3	0,4	29,4	-24,1	-8,0	-8,4	71,8	59,9	9,7	-39,0	7,9	0,0	12,1	85,2	83,9
State Street Emerging Markets Debt Local Currency	0,2	0,2	0,5	0,0	0,3	0,3	0,4	0,2	0,5	0,6	0,0	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4
Wellington Emerging Market Credits	4,2	0,0	12,4	0,0	10,1	4,3	0,1	-4,8	23,4	27,3	5,1	-0,7	-5,8	-0,3	0,0	16,9	28,2
Wellington Emerging Markets Equity	4,8	-2,4	23,2	-0,4	12,8	10,5	-0,3	-3,2	38,3	38,9	4,2	2,1	-5,9	-0,6	-3,9	30,1	47,8

Bijlage VI: Toelichting klimaatdata

Klimaatdata worden verzameld voor de categorieën aandelen, (investment grade en hoogrentende) bedrijfsobligaties en beursgenoteerd vastgoed, via de dataprovider ISS ESG.

Het proces dat ISS ESG toepast om scope 1 en 2 emissies te bepalen is op hoofdlijnen als volgt:

- Klimaatdata van ondernemingen worden verzameld op basis van de jaarverslagen en andere publieke bronnen. In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de jaarverslagen van ondernemingen per eind 2023. Wereldwijd rapporteren ongeveer 3000 grote ondernemingen over hun emissie.
- Alle data worden gecontroleerd op betrouwbaarheid. Wanneer dit niet als betrouwbaar wordt gezien wordt de data verwijderd.
- Een schatting wordt gemaakt voor de emissie van de bedrijven waar data ontbreekt. Uit historische data blijkt dat de accuraatheid van deze schatting verschilt per sector maar minder dan 30% afwijkt van de daadwerkelijke emissie van een bedrijf.
- Emissie wordt toegekend aan de portefeuille op basis van eigenaarschap van de onderneming. Als het Fonds bijvoorbeeld 0,1% van een onderneming bezit krijgt het 0,1% van de emissie van de onderneming toegewezen.

De scope 3 emissies van ondernemingen worden vastgesteld conform het CO₂e /GHG-protocol: omdat er nog onvoldoende bedrijven over rapporteren wordt per sector vastgesteld wat de emissie in de waardeketen is en aan het bedrijf toegekend. Scope 3 data is daarom nog niet geschikt om individuele bedrijven, binnen sectoren, te beoordelen.

Disclaimer

Alle cijfers, figuren en uitingen in dit verslag zijn uitsluitend bedoeld voor informatieve doeleinden. Hoewel we ernaar streven om nauwkeurige en actuele informatie te verstrekken, kunnen er geen rechten worden ontleend aan de inhoud van dit verslag. Het Fonds aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden of onvolledigheden in de verstrekte informatie.

Alle afbeeldingen gebruikt in dit verslag zijn afkomstig van <https://unsplash.com>. Voor de gratis afbeeldingen verleent Unsplash een onherroepelijke, niet-exclusieve, wereldwijde auteursrechtlicentie om foto's kosteloos te downloaden, te kopiëren, te wijzigen, te distribueren, uit te voeren en te gebruiken zonder toestemming van of toeschrijving aan Unsplash of de fotograaf zelf.

Daarnaast zijn er in dit verslag ook afbeeldingen gebruikt die zijn verkregen via een actief Unsplash+ abonnement. Deze Unsplash+ afbeeldingen zijn gedownload en gebruikt in overeenstemming met de Unsplash+ voorwaarden, die een niet-exclusieve, wereldwijde licentie bieden voor gebruik in een onbeperkt aantal projecten en media. De distributie van dit verslag voldoet aan de licentievoorwaarden van Unsplash+, inclusief alle relevante gebruiksbeperkingen en -rechten.